

SKOG MILJØ

1-2022

Foredling av plantematerialet

Stedstilpasset skogbruk
Et aktivt 2021

Bruk av skogen er også vern.....4

Skogselskapet deltar i samfunnsdebatten 5

Skogselskapet gjennom 2021 6

Inviter til #sammenpåtur 12

Skogen er helsebot mot einsemd!..... 13

Vi sees på Skog og Tre!..... 14

Kongler og sånt i Trøndelag..... 16

Skogselskapet bidrar til bedre skogbruk i Viken..... 17

Smånytt 18

Hold avstand til rotveltene..... 20

Skogselskapet skaffer sommerjobb i skogen..... 21

For deg som vil hogge ved selv 22

Død ved er et viktig innslag i skogen 24

Smakebit fra fagbladet Norsk Skogbruk..... 25

Nytt og gammelt 26

Skog og Miljø-bildet 27

SKOG MILJØ

Utgiver: Det norske Skogselskap
Wergelandsv. 23B, 0167 Oslo
Telefon: 23 36 58 50
E-post: info@skogselskapet.no
Bankgiro: 7001 05 21198
ISSN 0803-3943
Redaktør: Astri Kløvstad
astri.klovstad@norsk-skogbruk.no

Grafisk produksjon: Å jour design
Trykk: 07 Media, avd. Aurskog, www.07.no
Annonsepriser (ekskl. mva.):
1/1 side kr 6 000
1/2 side kr 3 500
1/4 side kr 2 000
1/8 side kr 1 000
Frist neste nummer: 10. juni 2022

Styret Det norske Skogselskap
Leder: Line Henriette Holten
Nestleder: Lars Henrik Sundby (Skogselskapet i Oslo og Akershus)
Styremedlemmer: Simen Gjølsjø (NIBIO), Anders Hals (Skogselskapet i Buskerud og Telemark), Terje Kolstad (Skogselskapet i Møre og Romsdal), Tonje Refseth (Norsk Friluftsliv), Rannveig Kristiansen, (Skogselskapet i Trøndelag, ansattrepresentant)

FORSIDE: Bruk av drone til sanking av podekvist av bjørk i Trøndelag.
Foto: Hans Christian Brede

Stedstilpasset skogbruk – viktigere enn noen gang

Skogselskapet har vært skogens vokter i over 120 år. Det startet med gjenreisningen av de norske skogressursene etter omfattende rovhogst i Norge over flere hundre år. På slutten av 1800-tallet var 2/3-deler av all skogen i Norge uthogd, uten noen plan for gjenoppbygging. Skogselskapet bidro med informasjon, kunnskap og skogplanter. I dag er det mer skog enn noen gang. Samtidig har dagens skogressurser fått nye utfordringer – spesielt som følge av klimaendringene og mer ekstremvær. Dette viser viktigheten av økt fokus på et stedstilpasset skogbruk.

I formålsparagrafen til Skogselskapet leser vi «... fremme forståelsen for skogens mangesidige betydning og å arbeide for et godt skogbruk». Et samlet Rådsmøte i Skogselskapet (nov. 2021) har valgt å løfte frem satsingsområdet Skog & Skogbruk i tillegg til Skog & Helse og Skog & Klima. Dette konkretiseres og fremmes gjennom betydningen av et stedstilpasset skogbruk. Et ikke ukjent begrep for en skogbruker, men samtidig nødvendig å sette mer på dagsorden - for å synliggjøre mangfoldet av verktøy i verktøykassa. Dette med tanke på valgene som skal tas for en best mulig skogbehandling og forvaltning, for å oppnå robuste og verdifulle skoger. På kort og lang sikt, hensyntatt stedegne forhold, ulike ytre rammevilkår og forskjellige interessegrupper. Kunnskap og erfaring, kombinert med en helhetsforståelse gir det beste grunnlag for gode beslutninger, som igjen sikrer skogen til felles beste. Som næringsvei, som arena for allmenheten og som fornybar ressurs.

Det er en kjensgjerning at jordens klima er i endring og at middeltemperaturen øker. Resultatet for skogen i Norge er at det er sannsynlig at det blir våtere, tørrere, hyppigere og mer intens vind, og da med påfølgende risiko for stormfelling, oppformering av skadegjørende insekter, mm. Samtidig er det ikke noe nytt at skogen blir utsatt for vær og vind, men klimaforskerne er tydelige på at været blir mer ekstremt (dette har vi sett mange eksempler på i vinter), og at forvaltningen da må være langt mer oppmerksom på dette.

På denne bakgrunn har Skogselskapet iverksatt en egen satsing som løfter fram tematikken. Dette i første rekke gjennom oppgradering og kursing av egne ansatte og tillitsvalgte. Videre gjennom prosjektsatsing og et ønsket samarbeid med ulike kompetanse- og fagmiljø i Norge (NIBIO, Skogkurs, Oslo Kommuneskoger, Mathiesen Eidsvold Verk for å nevne noen). Planlegging og utvikling av gode demonstrasjonsfelter med nye plakatsier og pedagogiske opplegg. Videre egne fagbolker på både Hurdagene og Markasamlingen til høsten. Egne piloter utvikles og skal benyttes som mal for en felles utrulling og satsing via fylkesskogselskapene rundt om i landet etter hvert.

Skogselskapet har i over 120 år vært Skogens vokter og gjennom dette bidratt til gjenreisningen av de norske skogene. Som følge av klimaendringene og nye rammevilkår i samfunnet er tiden nå moden for å bidra til at vi fremover bedre ivaretar dagens og morgendagens skogressurser - slik at de blir mer robuste og i stand til å tåle både mer ekstremvær og samtidig gir de ulike verdiene som samfunnet etterspør.

Tenk stedstilpasset skogbruk – og god tur til skogs!

God lesing! 🍃

Trugge Røyer

Nytt format på bladet

Som den observante leser vil registrere så har vi valgt å utvide formatet på medlemsbladet Skog & Miljø. Dette er gjort for å gi en bedret leseropplevelse, samt mer spillerom for layout og bildebruk. Vi håper du liker det nye formatet på bladet og finner mye interessant og godt stoff i denne utgaven!

Bruk av skogen er også vern

Hva betyr det egentlig å verne et skogområde? Betyr det å ta vare på trærne og dyrene eller betyr det å trykke på pauseknappen, sette opp sperrebånd og ikke tenke noe mer på dette skogområdet?

TEKST: TRYGVE ENGER, ADMINISTRERENDE DIREKTØR I DET NORSKE SKOGSELSKAP, OLA GRAM DÆHLEN, DAGLIG LEDER SKOGSELSKAPET I OPPLAND, MAY-SYLV I SKINNERLIEN, KOMMUNIKASJONSANSVARLIG I SKOGSELSKAPET **FOTO:** ASTRI KLØVSTAD

Vern er ikke ensbetydende med å forlate området, slik vi får inntrykk av at mange legger i ordet vern. Når vi skal si vern på engelsk, sier vi protect, altså beskytte.

«Stedstilpasset» er et ord vi hører mye for tiden. Stedstilpasset skogbruk og stedstilpasset friluftsliv. Det er ikke så vanskelig å skjønne at en løsning

som er god et sted, kanskje ikke er den beste løsningen andre steder. Spesielt ikke slik norske skoger er med all sin variasjon.

SKOGBRUKET SER FREMOVER

Debatten rundt flatehogst og vern blusset opp igjen det siste året etter at overskriftene for EUs strategi for skog så ut til å forby flatehogst. Slikt blir det selvfølgelig diskusjon av.

Ikke overraskende har mange turgåere og eiere av skog litt forskjellig syn på dette, men behøver det å være motsetninger? Vi har inntrykk av at skogbruket i Norge i dag er blant de næringene som innser at måten vi drev på i går, ikke nødvendigvis er fasiten i morgen. Forskning og ny kunnskap er med på å sette søkelys på nye måter å drive skogbruk på. Dette gjør at utøvelsen av skogbruket er under stadig endring og utvikling.

HVA BØR VERNES FRAMFOR PROSENTSATS

21. mars var det FNs internasjonale skogdag. Vi i Skogselskapet ønsker i den forbindelse å legge vekt på at aktiv, riktig forvaltning og skogsdrift også kan være vern av skog. Ved å ha mer bevissthet på hva vi ønsker å verne, og ikke bare sette naturen på pause, fordi vi skal nå en eller annen prosentsats for vern av skog. Se for eksempel på Nordmarka som er vernet mot nedbygging, men med åpning for skogdrift og skjøtsel, slik at skogen er tilpasset trærne, dyrene og oss mennesker – som vil ha dette som et viktig tur- og rekreasjonsområde. Ikke bare i dag, men også i fremtiden.

STEDSTILPASSET

Begrepene «stedstilpasset» og «bærekraftig» handler om å ikke gjøre de samme tiltakene alle steder. Det betyr å ta ansvar og tilpasse tiltakene og løsningene etter faglige og grundige vurderinger. Når noen har funnet en god løsning ett sted, har vi lett for å kaste oss på og bruke den løsningen over alt. Med god hjelp av media lages overskrifter og bestemmelser som ikke nødvendigvis henger sammen.

ALT MED MÅTE

Både naturvernerne og skogbrukerne må ta innover seg at dette gjelder begge parter. Stedstilpasset skogbruk og bruk av naturen, handler om å gjøre det vi kan, der vi er, basert på det vi vet er best akkurat nå.

Dette arbeidet vil vi i Skogselskapet løfte ytterligere de neste årene. Stedstilpasset og kunnskapsbasert bruk av skog.

Vil vi sammen med Skogkurs, lokale skogeierlag med flere støtte opp om skogeieren, slik at han og hun har et godt grunnlag for å ta de beste beslutningene for sin skog. En skog som har betydning for oss alle.

På begynnelsen av 1900-tallet var det Skogselskapet, som en ideell og uavhengig organisasjon – som stod i bresjen for å bygge opp igjen den norske skogen. Da hadde vi i Norge overbrukt, og dermed nesten brukt opp, skogen, uten å plante igjen den mengden som vi tok ut. Rundt om i hele landet ble det satt i gang stortilt planting og skogpleie samtidig som kunnskapsgrunnlaget ble styrket. Med årene var vi med på å lage det som ble en egen skoglov som tar sikte på å drive et godt og bærekraftig skogbruk. På disse drøye 100 årene har vi blitt mange på skog-laget. Mange som tilbyr tjenester, kjøp, salg og informasjon om skogen.

Vi i Skogselskapet er stolte av historien vår og at vi er mange sammen som i dag ser viktigheten av skogen vår. Kanskje mer enn noen gang?

Velkommen med på skoglaget. ☺

HOS FRP: F.v. fraksjonsleder Sivert Bjørnstad, Trygve Enger og Tore Molteberg.

BÅLSAMTALER: Med Norsk Friluftsliv og Espen Barth Eide

Skogselskapet deltar i samfunnsdebatten

Skogselskapet jobber for å få fram skogens mangesidige betydning og ønsker å være en brobygger mellom skogbruk og allmennhetens interesser. Vi er til stede der beslutningstakere inviteres til samtaler om skogen.

I februar var vi invitert til FrPs skogdag på Stortinget,

hvor vår administrerende direktør Trygve Enger holdt innlegg. Temaet for skogdagen var: Norsk skog inn i fremtiden – hvordan skape flere verdier og arbeidsplasser med norsk skog som råvare.

Og i mars var vi som en del av Norsk Friluftsliv ute i marka sammen med klima- og miljøminister Espen Barth Eide.

Vi deltar også ved aktuelle høringer fra departementene og i Stortinget.

Skogselskapet gjennom 2021

Aktiviteten var som vanlig høy for Skogselskapet i 2021. Våre aktiviteter retter seg mot barn og unge, mot allmennheten, mot politikere og offentlig forvaltning, mot skogeiere og skognæringen og selvfølgelig mot medlemmene. Her oppsummerer vi litt av det vi var med på i 2021.

Barn og unge

Kong(l)e for en dag! Frydenlund skole.

Kong(l)e for en dag! Digital sending der elevene lærte om kongler og fikk oppgaver som de løste utendørs. Her ved Bærum Montessoriskole.

Kong(l)e for en dag, bidrag fra Skodje barneskule 2. trinn.

Kong(l)e for en dag!

Rundt 8 000 elever fra over 300 skoler i hele landet deltok på Kong(l)e for en dag! Skogselskapet og Lære med skogen arrangerte en digital sending og inviterte barn og lærere ut for å gjennomføre oppgaver. Her er et lite utvalg av alle de fantastiske bidragene.

Skoleskogdag for ungdomsskoleelever i Trøndelag med tema skogplanting, bærekraftig skog og skogbruk, nye produkter fra skog. Dagen ble arrangert i samarbeid med Tenk Tre og Statskog.

Skoleskogdager

I løpet av 2021 hadde Skogselskapet Skoleskogdager for 12 000 elever over hele landet. I tillegg til den digitale «Kong(l)e for en dag» der rundt 8 000 elever deltok omfatter dette hele 20 000 barn! Til tross for covid-19 hvor større arrangementer ikke lot seg gjøre, er dette over 10 000 flere elever enn de to forrige årene.

Elever fra Eikeland skole planter gran på skoleskogdag 1. april i Agder.

Besøk av VG2 Skogelever på Planteskolen på Kvatninga i Trøndelag.

Også i 2021 var Skogselskapet med og organiserte sommerjobber for unge i skogen gjennom prosjektet JOB:U.

Skogselskapet i Oslo og Akershus har gjennomført flere aktiviteter for økt rekruttering til skogbruket.

Vinnere av Skoglekene 2021, Engerdal skole, 25. august.

Planteday som skoleskogdag i Møre og Romsdal.

Allmennheten

Julemarked på Norsk Folkemuseum, Bygdøy i Oslo.

Kåre Haugaas viser hvordan kvaliteter i eika vurderes for arkitekter på skogsamling i Agder høsten 2021.

Stubbekonsert i Førde, Sogn og Fjordane den 18.juli.

Skoglostur med soppeksperter i Oppland.

Flere hundre skilt om skog og natur er utplassert, som her i Østfold.

Ny gapahuk, benker og bålplasser på Billingstad.

Naturstier

Skogselskapet har i 2021 oppgradert og installert naturstier over hele landet hvor temaet var Allemannsretten og Sporløs ferdsel. Stor takk til Sparebankstiftelsen DNB, Norsk Friluftsliv og andre lokale støttespillere.

I samarbeid med Tenk Tre satte Skogselskapet ut naturstiplakater rundt om i landet, her fra Trøndelag.

Utallige quiz-plakater har vært plassert ut der folk ferdes. Her fra kistadion på Natrudstilen.

«Søndag i skauen» - naturlostur i Vestfold.

Politikere og offentlig forvaltning

INGEN Torsdag 18. mars 2021

Å tenke bærekraftig er å tenke flere stortingsperioder framover

Debatt
MAY-SYLVISKINNERLIEN OG OLA GRAM DÆHLEN
Skogsekskapet i Oppland

VED Å bruke skogen aktivt, er skogen en del av løsningsene. Vi mennesker og dyr lever og av skog, derfor har vi lover og som både bidrar til vern og bruk av skogen. Skogen i Norge er bærekraftig for både miljøet og mennesket. Alle har et forhold til skogen, om det er gjennom friluftsliv, at du er skogbruker, bruker skogens produkter, eller at du bare rett og skog puster inn oksygenet træerne lager. Skogen skal ikke gjøre jobben allerede skogen gjør en fenomenal jobb ved å ta opp tommevis av CO2 - som vi slipper ut i løpet av et år, men det hjelper ikke å kan la skogen gjøre jobben dra. Vi er også nødt til å plante og stelle ny skog, slik at vår bruk av skog kan fortsette i generasjoner etter oss. Vi må erstatte uløst produkt med bruk av tre, slik at vi er økonomisk eksisterende utslipp og erstatte dette med bærekraftige løsninger.

DET SISTE året har enda flere fått oppleve hvor viktig skogen kan være for vår helse, både fysisk og mentalt. Mange har trent et avbrett fra hjemmekontor, hjemmeskole eller som et alternativ til stengte treningssentre. I Norge har vi muligheten til å gå på tur i skogen som et resultat av skogbruk og allemannsrett. Det er ingen selvfølge. Dette er de fleste enige i, men hva om vi alle tok et grep i riktig retning, og ikke søgtes oss i en av snøtømmen eller eller bruk, likegjeldighet eller i noen saker bytter fokus fra seg selv til person. Vi som ikke eier skog kan også bidra. Vi kan bygge i tre, vi kan påvirke kommunen vår til å gjøre det sammen. Vi kan lære våre barn til å bli glad i skogen, sier styreleder i Det norske Skogsekskap, Lene Henriette Holten.

SKOGEN HANDLER ikke bare om klimaset på jordst, men også klimaset innvendig, hel- og understreke enda mer enn før hvor mye skog og hel- set går hånd i hånd. Vi forsøker å starte Skogsekskapet historie startet med noen så hvor lite bærekraftig skogbruket ble drevet for over 120 år siden. Disse menneskene dannet derfor Skogsekskapet, de tok med seg eleven ut i skogen for å plante ny skog, drive opplæring og kursing, og regler for hvordan vi kan drive et godt langsiktig bærekraftig skogbruk. Skogsekskapet i dag er å fortsette dette arbeidet med å informere folk om hvor viktig skogen er for klima, sunn skog og bærekraft. Dette gjør vi mye gjennom bl.a. å ha Skole- ekskursjoner med grunnskoler, skogdager som hvor viktig skogens ressurser. Det mener vi er bærekraftig. FNs internasjonale skogdag, 21. mars er det FNs internasjonale skogdag. En dag som er særlig viktig på skogbeplanting og bærekraftig utvikling, samt behandling av mennesker som lever i og av skogen. Skogsekskapet markerer dagen ved å dukke opp på flere utfartstier i land- og med natursti, fakta og god stemning. Skogsekskapet ønsker alle en god tur i skogen.

Skogsekskapet har også i 2021 deltatt i samfunnsdebatten og i dialog med politikere.

Skogeiere og skognæringen

På grunn av Covid 19-pandemien måtte konferansen Skog og Tre arrangeres digitalt. Over 1000 personer fulgte arrangementet.

Skogdager og fagkvelder ga kjærkomment faglig påfyll for mange.

Medlemmene

Fagdag ved Skolmen bru.

Fagdag med tema skogsveg og skogkultur i Trøndelag.

Kystdagen

Skogselskapet i Sogn og Fjordane har lagt til et arrangement.
9. februar

Kurs for nye skogeigarar (digitalt)

Introduksjonskurs med tema:

- Hogst (forventinger av verdier)
- Planting
- Skogkultur
- Skift og skogfond
- Skogsvog/traffikavog
- Tilskottsordninger skogbruket
- Erving skogvern
- Skogbruksløp
- Open spørreundersønde
- Utiskjenningsrunde

ON. 9. MAR.
Skogkveld for nye skogeigarar og skogsinteresserte

Pandemien gjorde at vi etter hvert ble veldig gode på digitale kurs og møter.

FRIVILLIGHETENS ÅR 2022:

Inviter til #sammenpåtur

10. mai går startskuddet for #sammenpåtur. I forbindelse med Frivillighetens år ønsker Norsk Friluftsliv, som Skogselskapet er del av, å trekke lokale lag og organisasjoner, kommuner, frisklivs- og frivilligsentraler, fylkeskommuner og andre med på å få folk ut på tur. Sammen.

TEKST: ASTRI KLØVSTAD

– Det er alltid hyggeligere å gjøre ting sammen. Vi vet at det å bevege seg og være ute, spesielt når vi gjør det sammen med andre mennesker, kan gi glede og bedre helse. Samtidig vet vi at dørstockmila er lang for mange, og at ikke alle kjenner til de mulighetene og tilbudene som finnes i nærheten. Det skriver Norsk Friluftsliv om initiativet.

– Vi skal ikke finne opp kruttet på nytt, men vi skal gjøre mer av det vi kan best. Nemlig få med folk ut, sier prosjektleder i Norsk Friluftsliv, Tonje Refseth.

AVSPARK PÅ VERDENS AKTIVITETSDAG

#sammenpåtur åpnes med en kick-off på Verdens aktivitetsdag 10.mai. På denne dagen er tanken at lokale lag og foreninger sammen gjennomfører en

dugnad for å få alle med på tur. De frivillige organisasjonene vil som vanlig invitere til felles turer og aktiviteter gjennom hele året og de oppfordres til å gjøre det enkelt, og koble konseptet #sammenpåtur på sine allerede planlagte og terminfestede aktiviteter, men jobbe litt ekstra for å rekruttere og invitere nye deltakere. De ulike aktørene oppfordres også spesielt til å samarbeide med hverandre, nett-opp for å nå ut til flere og nye deltakere.

– På den måten kan vi få til mer aktivitet og inkludere enda flere, sier Refseth.

DET ER MØTENE SOM GJØR FORSKJELLEN

Samtidig som organisasjoner inviterer til sine turer og arrangementer, oppfordres også vanlige folk til å invitere noen med ut. Det være seg på fisketur, gåtur, nytteveksttur, turbingo, seiltur, klatretur, orienteringstur, strikketur – eller noe helt annet.

– Det er møtene mellom mennesker som gjør forskjellen. Du kan for eksempel invitere med noen du ikke kjenner fra før, noen du ikke har sett på lenge, eller noen du vet om som gjerne kunne ha trengt en tur, turvenn eller opplevelse utendørs, oppfordrer Refseth.

ENKLERE SAMMEN

En undersøkelse gjennomført av Ipsos for Norsk Friluftsliv under pandemien viser at det er en enorm interesse for friluftsliv her i landet. Imidlertid bekrefter tallene store sosioøkonomiske ulikheter i hvem som deltar. Selv om mange har gått mer på tur, er det også noen grupper som har falt mer fra friluftslivet. Blant unge og lavt utdannede oppgir mer enn hver tiende nordmann at de har gått mindre på tur under pandemien.

Det å komme i gang med en aktivitet kan ofte være enklere sammen, men ikke alle har noen å gjøre det sammen med. Mange, særlig unge og eldre, oppgir at de er ensomme. Gjennom å bli invitert med inn i frivilligheten vil flere kunne oppleve tilhørighet og bli del av et sosialt felleskap, noe som er en kur mot ensomhet.

ØKONOMISK STØTTE TILBYS

Det er Norsk Friluftsliv, på vegne av de 18 medlemsorganisasjonene, sammen med Nasjonalforeningen for folkehelsen, Kreftforeningen, Norske Kvinners Sanitetsforening og Den Norske Turistforening som står bak #sammenpåtur.

#sammenpåtur er et signalarrangement under Frivillighetens år 2022, og støttes av Stiftelsen Dam, Gjensidigestiftelsen, Kulturdepartementet og Helsedirektoratet. En million kroner skal deles ut i støtte til lokale arrangementer. Det tilbys tilskudd til to typer arrangementer, et tilskudd for å gjennomføre en lokal eller regional kick-off på Verdens aktivitetsdag 10.mai og et tilskudd til generell aktivitet gjennom året. Kriteriet for begge er samarbeid med andre aktører, fordi sammen får vi til mer og kan inkludere flere. Informasjon om tilskuddet, krav og hvor man sender søknad finnes på nettsiden norskfriluftsliv.no/sok-stotte-til-sammenpatur/

Leserbrev**Skogen er helsebot mot einsemd!**

Mange kjende seg einsame i koronatidene på grunn av nødvendige restriksjoner mot større samankomster og sosial kontakt. Kjensle av einsemd er ikkje godt og noko ein skal ha forståing for og ta på alvor. Heldigvis har eg aldri kjent meg einsam sjølv om den menneskelege sosiale kontakten var på eit minimum i desse tider på grunn av smittefaren og råda mot den. Min «medisin» mot einsemd finn eg i skogen. På oppdrag og turar der har eg «selskap» med alt det ein spennande gjestfri og mangfaldig skog kan by på og der ein blir audmjuk og respektfull for skaparverket.

Vindsus i bar og buskar. Brusande og syngande lydar frå bekkar og elver. Tidlause bølgeskulp mot strånda, alt som skogens eigne «songar». Småfuglar i bjørkeskogen på leit etter haustføda. Storfugl eg skremer opp med intense vengeslag. Ørna som krinsar høgt og vaksamt rundt nuten. Mange slags spor etter dyr i myr og gjørmeparti eller i nattas nysnø. Bjeffande los frå harehunden etter ein vettskremt harepus. Beveren som slår halen i vatnet med eit plask når han merkar meg. Oppleving av å få auge på små og store ville dyr gjennom kikkerten eller kunne få tatt bilde av dei med mobilen. Glede seg over dei vakre haustfargane som snart er på hell og gøymer seg under snøen, og ikkje minst den stillheita skogen byr på, fri for tekniske lydar. Og så fyre opp bålet på ein passande logn stad med kaffikjelen over og finne ro og varme frå den blafrande flamma og godlukt av røyken frå tyrielden.

«Sosialt» fellesskap med ein levande og skiftande skog er mi helsebot mot einsemd. Og kanskje møter eg ein annan likesinna vandrar i desse stutte haust- og vinterdagane. Om du kan, kom deg ut gjennom døra og inn i skognaturen med opne sansar og identifiser deg med det naturen og skaparverket byr deg.

God tur vekk frå einsemd! 🍃

Jon Ingebretsen, Vrådal

Naturrettleiar

Mangeårig tillitsvald i tidl. Telemark skogselskap

GJENGANGER: Jan Christian Vestre var med i 2019 også. Da som innehaver av møbelbedriften Vestre. Her sammen med ordstyrer Ole Andre Sivertsen. I år kommer han som næringsminister.

Vi sees på Skog og Tre!

Alt tyder nå på at vi igjen skal kunne møtes fysisk til skogbrukets store møteplass Skog og Tre på Gardemoen for første gang på tre år!

TEKST OG FOTO: ASTRI KLØVSTAD

Den andre og tredje dagen i juni fyller Quality Airport Hotel på Gardemoen nok en gang opp av skogbrukets folk fra både offentlig og privat sektor. To dager med faglige foredrag, debatter, utstillinger og sosialt samvær.

Programmet melder om besøk av ikke mindre enn to statsråder, landbruks- og matminister Sandra Borch og næringsminister Jan Christian Vestre, i tillegg til størrelser fra akademia, organisasjoner og næringsliv. Detaljert program blir tilgjengelig på nettsiden www.skogogtre.no når arrangementet nærmer seg, men allerede nå er det annonsert at tema for fellessesjonene vil være den nye rapporten fra Klimapanelet, spørsmålet om skog kan bli et industrielt eventyr og betaling for økosystemtjenester. Og så blir de litt smalere fagtemaene belyst på et stort antall parallellsesjoner.

ARRANGØRDIREKTØRER: Det er Skogselskapet og Skogeierforbundet som arrangerer konferansen. Her ser vi de respektive direktører Enger og Skorge ønske velkommen til Skog og Tre 2019.

Programmet lover også sosialt opplegg, uten foreløpig å røpe så mye om det. Men konferansedag blir det og der pleier det å være både underholdning og utdeling av utmerkelser.

Det er Skogeierforbundet og Skogselskapet som står bak arrangementet. Vi ønsker dem lykke til med planlegging og gjennomføring og gleder oss til å møtes på Skog og Tre på Gardemoen igjen! 🌿

FOLKSOMT: Skog og Tre 2019 samlet drøyt 350 deltakere. Her er det store muligheter for å treffe kjentfolk.

SOSIALT: Dette gikk vi glipp av de to årene konferansen gikk digitalt; Trygve Enger som ønsker velkommen til aperitiff i vestibylen før konferansemiddagen.

FORRIGE GANG: Premieutdeling etter uformelle leker på ettermiddagen ble utført av skogselskapets Trygve Enger og Trond Lohre og assistert av Alex Rosén, som også sto for kveldens underholdning. Stemningen var det ingen ting å si på!

HOTELL: Skog og Tre 2022 arrangeres på Quality Airport Hotel Gardermoen, samme hotell som i 2019 og flere ganger før det.

FANGST:
Konglesankingen går greit når tretoppen ligger på bakken.
Foto: Rannveig Kristiansen

Kongler og sånt i Trøndelag

Skogselskapet i Trøndelag og Skogplanter Midt-Norge har et nært og omfattende samarbeid med Det norske Skogfrøverk. Vi gjennomfører ulike praktiske oppgaver gjennom året, og mange ute felten.

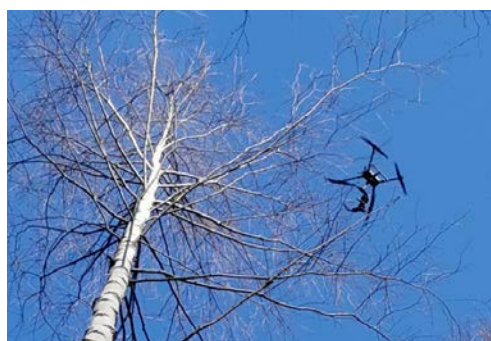
TEKST: RANNVEIG KRISTIANSEN, SKOGSELSKAPET I TRØNDELAG

I vinter har vi blant annet bidratt med organisering og praktisk gjennomføring av konglesanking på gran. Det ble til slutt 241 sekker, noe som tilsvarer om lag fire tonn kongler. Omregnet snakker vi om ca. 80 kg frø eller ca. 15 millioner frø. Konglesekken er transportert til Skogfrøverket på Hamar hvor frøene blir ivare tatt og lagret på frys til planteskolene skal kjøpe de.

FOREDLET PLANTEMATERIALE

I foredlingsarbeidet har vi sanked frøprøver fra drøye 200 avlstrær i klonarkivene. Etter hvert skal det produseres skogplanter til forsøk og testing. Vi er også i gang med å innhente avlsmateriale for furu i regionen hvor det er fine furuhogster.

I forbindelse med etablering og utbygging av Namsos Frøplantasje har vi også denne vinteren sanked podekvister fra utvalgte kvalitetstrær i forsøk. For første

NY TEKNOLOGI: Å hente podekvist med drone gir en noe høyere HMS-standard enn om man måtte klatre. Foto Hans Christian Brede.

gang er det også hentet inn podekvist fra utvalgte graner i juletrefforsøk. Skogfrøverket har allerede planlagt nye avkoms- og stiklingeforsøk i felt, vi har i den forbindelse pakket og klargjort nye forsøksplanter som skal settes i jorda til våren/forsommeren. Et tidkrevende, men svært viktig arbeid.

DRONER I BRUK

Av nye oppgaver har vi bidratt i et droneprosjekt der høydemåling med laser og foto testes. Manuelt målte forsøksplanter ble koordinatfestet på datamas-kina, og trehøyden sammenlignet med trehøyden fra dronedata. Resultatene ser lovende ut, og vi er spent på konklusjonen. Dette har betydning for hvordan arbeidet i felt blir gjennomført i framtiden. Å kunne bli mer rasjonell i

feltarbeidet er et av hovedmålene.

Av det mer spektakulære, var sankning av podekvist med drone. I et forsøk med hengebjørk ble det gjort utvalg av avlstrær og firmaet Biodrone fløy med «hogstaggat» og henta kvist 20 meter til værs. 12 trær gikk unna på svisj komma svisj. Fremover mot våren blir det poding, såing av nye

Skogselskapet bidrar til bedre skogbruk i Viken

Statsforvalteren i Oslo og Viken har utarbeidet en egen handlingsplan for skogbruket frem mot 2025. Hovedmålet er å øke aktiviteten og verdiskapingen i skogbruket gjennom bærekraftig forvaltning av skogen.

TEKST: SNORRE SYNNESTVEDT, SKOGSELSKAPET I OSLO OG AKERSHUS

Planen peker på ulike utfordringer, som blant annet at nivået på planting og ungskogpleie må opp, og at pengene som står på skogfondskontoene i for liten grad blir tatt i bruk. Naturlig nok er et av satsingsområdene i planen bærekraftig skogproduksjon og effektiv bruk av virkemidler. De to andre satsingsområdene er infrastruktur og utvikling, og skog- og trebruk som del av klimaarbeidet i regionen.

De tre Skogselskapene i Viken har et godt samarbeid med Statsforvalteren, og sammen med Skogkurs har vi fått en rolle i både planlegging og gjennomføring av flere arrangement i forbindelse med oppfølging av handlingsplanen. I 2022 gjennomfører Statsforvalteren en egen kursserie med tema skog og klima for kommunene, hvor formålet er å gi oppdatert faglig påfyll innenfor skogbruk, med en gjennomgående vinkling på klima og klimatilpasning.

I denne kursserien, som har fått navnet Klimasmart skogbruk, har Skogselskapet i vår holdt foredrag på webinarer om skogfond og økonomiske virkemidler for kommunene, regnskapsførere og skogbruksledere. Disse kursene har vi så fulgt opp med egne webinarer for skogeiere, i samarbeid med kommunene i de ulike delene av Viken. For kommunene har vi også vært med på et eget webinar med faglig påfyll om foryngelse, som "Kick off" for plantesongen. I tillegg skal vi bidra på ulike arrangement utover sommeren og høsten, med planlagte tema som skogsbilveg, bioenergi, skogkultur og ungskogpleie.

Skogselskapet setter pris på tilliten Statsforvalteren viser oss gjennom rollen vi har fått i dette arbeidet, hvor vi også samarbeider med Klimasmart Landbruk og Viken fylkeskommune, og som nevnt Skogkurs. 🌿

PLAN: Skogselskapet har fått en rolle gjennomføringen av denne handlingsplanen.

Auka motivasjon for skogkultur i Vestland

Sogn og Fjordane Skogselskap har i 2021 jobba med AT Skog om eit motivasjonsprosjekt for å auke innsatsen på skogkultur på Vestlandet. Gjennom dette prosjektet har vi eit fokus på viktigheita med planting av skog etter hogst, og utføring av ungskogpleie når skogen er mellom 1 og 4 meter høg.

I 2021 gjennomførte vi 20 skogdagar i Sogn og Fjordane, 6 i Hordaland og 3 digitale skogkveldar der skogeigarar og skogsfunksjonar frå heile Vestland deltok. På skogdagane informerte vi om dagens tømmermarknad, kva som er viktig når ein planlegg hogst, bruk av skogfond, tilskotsmogelegheiter i skogbruket og viktigheita av tiltak i hogstflata/ungskogen etter hogst. AT Skog, skogsfunksjonar frå den lokale kommunen og Statsforvalteren deltok på alle skogdagane som vart gjennomført. Eit resultat av desse

skogdagane var om lag 400 deltakarar, og det vart tinging over 600 dekar ungskogpleie og 45 000 skogsplanter.

Det vil bli eit liknande prosjekt i 2022, med skogdagar i heile Vestland fylke, og digitale skogkveldar. Følg med på heimesida vår for kommande arrangement, der kan du og lese heile samandraget av fjorårets prosjekt.

OFFISIELL ÅPNING AV SKOGSHUSENE

Ringsaker Almanning har satt opp to varmestuer som står rett ved skistadion på Natrudstilen ved Sjusjøen. Onsdag 23. februar var det offisiell åpning av skogshusene som er et samarbeid mellom Ringsaker Almanning og Skogselskapet. Selve åpningen foregikk ved at Eva Skagestad fra Statsforvalteren i Innlandet tok øksa i hånd og kappet en kvist.

Husene er ment for hygge, varme og informasjon om skogen. De er åpne for alle som vil komme innom. Veden ligger klar. Fram til uke 10 var også Skogselskapets natursti langs en runde på to kilometer oppe i området rundt.

KAFFI OG SKOGPRAT I SØRMARKA

Skogselskapet i Rogaland «tjuvstartet» markeringen av FNs internasjonale Skogdag, som var 21. mars, med familiedag i Sørmarka søndag 20. mars. Strålende sol lokket svært mange til arrangementet.

Vi tok imot besøkende med bål og kaffilars, spikkesemner og kniver til barna, og ikke minst inviterte vi til læring gjennom digital skog-quiz og artsbestemmelse av medbrakte treslag.

De som la søndagsturen innom arrangement fikk også utdelt informasjon om skogens avgjørende rolle for alt liv på jorden, og det arbeidet som Skogselskapet legger ned både lokalt og nasjonalt. Hyggelig er det også at vi fikk nye medlemmer gjennom arrangementet.

Skogplanter Østnorge med ny snutebillebeskyttelse

Planteskolen på Biri er i disse dager i gang med å starte opp et nytt anlegg for behandling av plantene slik at de skal være rustet til å stå imot angrep av gransnutebiller ute på plantefeltet. Behandlingen heter Conniflex og går ut på å påføre stammen et lag med biologisk nedbrytbart lim og deretter sand. Metoden har vært brukt i Sverige en tid, men Skogplanter Østnorge er første norske planteskole som tar det i bruk. Tidligere leverte planteskolen voksbehandlete planter, men da det ble klart at utstyret uansett måtte byttes ut, falt valget på Conniflex.

Skogplanter Østnorge er eid av Skogselskapet i Oppland med 57,1 prosent og Skogselskapet i Oslo og Akershus med 42,9 prosent.

Nytilsett i Sogn og Fjordane Skogselskap

Sogn og Fjordane Skogselskap har nyleg tilsett Guri O. Tyssebotn (22) som vegplanleggar. Guri fullfører i desse tider skogbruksutdanninga på Evenstad, men vil starte med opplæringa allereie på våren. Guri er fødd og oppvaksen i Kvam herad, og har seinare flytta til Osterøy. Til tross for sin unge alder har ho erfaring som rettleiar for skogstudentar og som skogpådrivar i Osterøy kommune.

Dagleg leiar, Ruben R. Bøtun, gler seg til å få inn Guri i vegplanleggar-teamet, i lag med Asle Lyslo. Tormod Jacobsen blei pensjonist i april, men vil bidra med si lange erfaring og høge kompetanse i opplæring av Guri Tyssebotn.

FARE: Tyngdekraften virker på rotvelta og når resten av treet er fjernet og telen slipper taket, kan rotvelta fort klappe ned på bakken igjen, forklarer Alexander Read. Foto: Ida Ask Scanout

Hold avstand til rotveltene

I vinter har mange trær blåst ned. Det meste av tømmeret er nå skåret løs og kjørt vekk, men i mange tilfeller står rotvelta igjen. Disse kan velte og derfor oppfordres vi alle som ferdes i slike områder til å ikke leke, klatre eller sitte for nærme disse. I verste fall kan liv gå tapt.

TEKST: MAY-SYLVY SKINNERLIEN

Rotvelter oppstår når sterk vind blåser hele trær overende. De grøvste røttene følger med opp av skogbunnen og blir liggende på høykant som en halvmåne. Vanligst er det at trær med såkalt flatrot, som f.eks. gran, vindfelles, men også furu, bjørk og andre treslag kan vindfelles og danne rotvelter.

INFORMASJONSFILM

Sammen med Skogkurs, Skogbrand og Skogens verdiskapningsfond, har vi i Skogselskapet denne våren satt et ekstra støt på å gjøre allmennheten obs på rotveltene som nå ligger opp i dagen.

Med oss på laget har vi Alexander Read fra Mina og meg. Sammen har vi laget en film som skal gå i sosiale medier og andre kanaler i vår.

Dette er ekstra viktig i år fordi ca. 5 millioner trær har blåst overende.

NYT NATUREN!

Vi ønsker ikke at dette skal skremme folk fra å være ute i naturen og skogen. Gå ut på tur som før, men vær forsiktig i områder med rotvelter. Rotvelter som

VÆR OBS: Dette teamet ønsker å formidle farene ved rotvelter som kan falle tilbake på bakken. Fv. May-Sylvi Skinnerlien fra Skogselskapet, Alexander Read fra Mina og meg, Kjetil Røste, John Are Lindstad og Mikael Førhus – de tre siste fra Skogkurs. Foto Ida Ask Scanout

har frosset fast på bakken kan klappe sammen når de tiner på våren. Ikke stå, sitt eller lek tett inntil disse.

Hogst og opparbeiding av vindfelte trær er et svært farlig arbeide, som bare må utføres av personer som har erfaring og kunnskap med slikt arbeide. Ikke alle syns rotveltene er et problem. Mange vedlevende mosearter og pionerarter trives godt ved rotvelter. 🌿

KURSING: Opplæring i ungsogpleie og sommerjobb i skogen (JOB:U) med instruktør fra Skogkurs.

Skogselskapet skaffer sommerjobb i skogen

JOB:U har vist seg å være et populært prosjekt og mange ungdommer ønsker å søke sommerjobb i skogen. Flere har allerede tatt kontakt og lurt på når utlysningene kommer. I år er satsingen større enn noen gang og det er mange steder man kan få sommerjobb i skogen.

TEKST: LARS ERIK RØNNINGEN M.FL.

På Skogselskapets nettside kan du se lista over kommunene som tilbyr sommerjobb i skogen i samarbeid med Skogselskapet. Her finner du også flere av stillingsannonsene. Vi oppdaterer siden etter hvert som disse legges ut i løpet av mars og april.

STORT BEHOV

I samarbeid med næringsaktører og offentlige myndigheter ønsker Skogselskapet å utvikle et tilbud til ungdom om jobberfaring og praksis i skogen, og med dette styrke interessen for skogbruk og i tillegg få utført nødvendig ungsogpleie. Koronapandemien har virkelig vist hvor sårbart skogbruket er for tilgang på arbeidskraft. Det har lenge vært et generelt behov for å øke rekrutteringen til utdanning og jobb innen skogbruket. I tillegg har skogbruket en utfordring med stort etterslep på skogkultur.

Gjennom dette prosjekt vil vi øke bevisstheten rundt både rekruttering og skogbrukets utfordring med å få gjennomført tilstrekkelig skogkultur.

FYSISK ARBEID

Sommerjobbene går i hovedsak ut på å jobbe med ungsogpleie – både lauvrydding og avstandsregulering. Ungdommene får grundig opplæring med sertifisering. Så får de to/tre ukers praksis i den kommunen eller allmenningen de skal jobbe i. Noen steder vil det kunne være mulig for ungdommene å ta på seg oppdrag utover sommerjobben.

I Trøndelag er det også igangsatt en satsning rettet mot ungdom. Etter initiativ fra Skogselskapet i Trøndelag har Allskog og Skogselskapet fått støtte til pilotprosjektet «Sommerjobb skogkultur ungdom». Ungdommene vil bli kurset både i skogplanting og ungsogpleie. Dette skal i første omgang gjennomføres i Melhus, Steinkjer og Namsos kommuner.

SER NYTTEN AV PROSJEKTET

Erfaringer fra Innlandet i 2021 viser at av 250 søkere ble 70 ansatt. Av de 70 var det 44 prosent som gikk videre på grønn utdanning (naturbruksskole, vgs. eller høyere utdanning).

Flere i skognæringen ser nytten av å tilby ungdommer sommerjobb og bruke norsk arbeidskraft. Sjekk med ditt lokale skogeierandelslag om muligheter for sommerjobb om ikke Skogselskapet tilbyr i området ditt. ☞

EN JOBB Å GJØRE: Den som hogger sin egen ved blir varm to ganger. Minst. Trærne skal felles, kappes, kløyves og bæres til ildstedet før veden kan varme. Foto: Astri Kløvstad

For deg som vil hogge ved selv

Høye strømpriser har i vinter ført til stor etterspørsel av ved. I Norge har vi ca. 30 ulike treslag, med ulike kvaliteter og bruksområder, men alle kan brukes til ved. Her deler vi noen tips og noen artige vedfakta for de som ønsker å hogge sin egen ved.

TEKST: SKOGSELSKAPET I BUSKERUD OG TELEMARKE

Ulike treslag gir oss ulik varme, dette bestemmes av en såkalt brennverdi. Fuktigheten på veden påvirker hvor mye varme vi kan få av veden. Jo tørrere veden er, jo mer varme produserer den. Om veden er veldig fuktig, vil ilden bruke mesteparten av energien på å tørke veden når den brenner, i stedet for å avgis varme.

PLANLEGG VEDPRODUKSJONEN

Om du skal ha ved til førstkommende vinter bør arbeidet starte før trærne våkner til live etter vinterdvalen. Om sommeren fungerer trestammen som et transportsystem for vann, slik at treet kan vokse og drive fotosyntese. For å ikke fryse i hjel på vinteren, transporterer treet vannet ned i bakken på høsten og

går i dvale. Derfor inneholder trestammen mindre vann om vinteren, enn om sommeren.

For å få kortere tørketid, bør du derfor hogge råvirke til ved om vinteren. Du kan selvfølgelig også lage ved av sommerhogde trær, men da trenger veden lengre tid på å tørke.

HVORDAN SKAFFE TRÆR TIL VEDPRODUKSJON?

Råvirke er trær som er hogd, men ikke kappet opp. I Norge eies skogen av privatpersoner og selskap,

du kan derfor ikke gå ut i skogen og hogge trær til deg selv, uten tillatelse fra skogeier.

Du kan skaffe råvirke ved å hogge i egen skog eller på egen tomt, kjøpe råvirke av en skogeier eller av en tømmeraktør, eller kanskje du får lov av en skogeier til å hente ut virke til eget bruk der skogeier har behov for litt uttynning.

HVORDAN LAGE VED?

Det første du må gjøre når du har råved tilgjengelig er å kappe den opp i kubber. Det vanligste kappe-målet for salgsved er 30 cm, men det er husholdningens egen ovn som avgjør hvilken lengde du bør kappe veden på. Husk at vanntransporten til veden skjer igjennom endeveden, altså vil korte kubber tørke fortere en lange kubber.

Motorsag er et flott redskap for å kappe kubber, men husk sikkerheten. Har du ikke erfaring med bruk av motorsag, er kanskje en håndsag vel så lurt. Tidspunkt for kløyving er avgjørende for hvor lett kubben deler seg. Frossen ved er lettest å kløyve fordi fiberne i veden deler seg ekstra lett når veden er frossen, men rå vedkubber som kløyves i varme-grader er også greie å dele opp.

Ikke glem at du både bør lage god opptenningsved og gode fyringskubber. Jo tynnere veden er, jo lettere er det å fyre opp. Å kløyve opptenningsved krever mer arbeid, da kubben ofte må deles flere ganger, men det er det verdt!

HVORDAN TØRKE VED BEST MULIG?

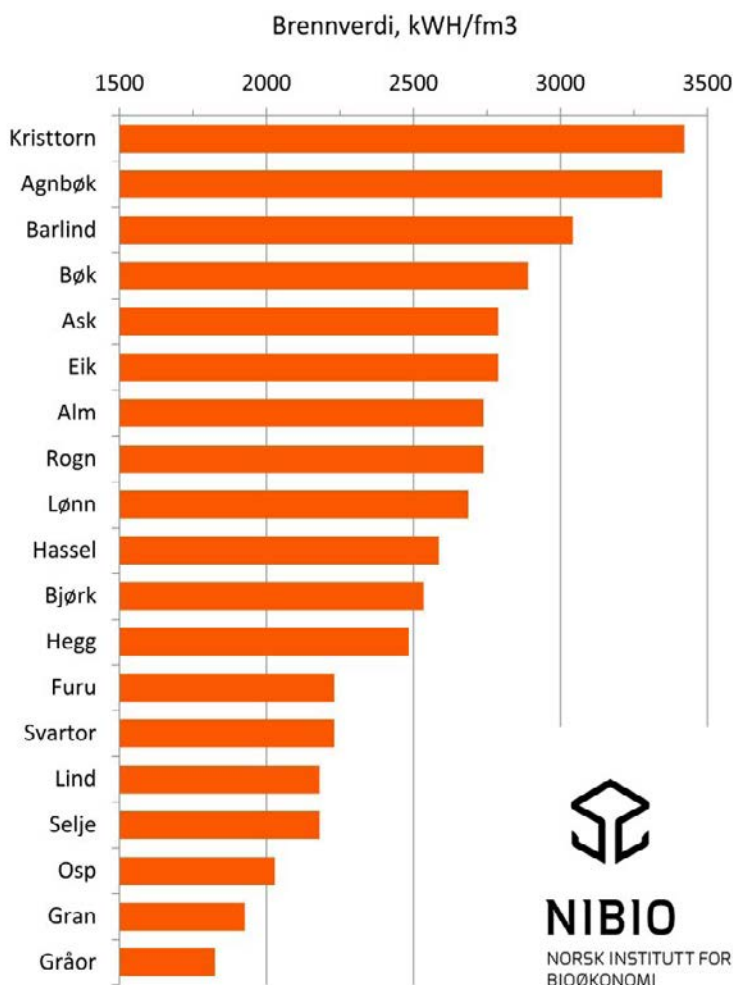
Tørkeprosessen begynner allerede i det man hogger et tre, men det er først når råveden kappes i kubber at tørkeprosessen får skikkelig fart på seg. Siden tørkeprosessen skjer i endeveden har det lite å si om veden er kløyvd eller ikke, veden kløyves i hovedsak for at den skal bli lettere å fyre med.

Sol, varme og vind er tre gode faktorer for hurtig tørking av veden. Tørkeplassen kan gjerne ligge åpent og fritt møt sør, der vil den få mest sol og vind. Luft er viktigere enn tak over veden. Når høstregnet melder sin ankomst og luftfuktigheten øker er det lurt å dekke til toppen av vedstabelen.

Skal du lagre ved inne er det viktig at rommet man lagrer veden i ikke har høy luftfuktighet. Veden vil nemlig trekke til seg fuktigheten i rommet.

HUSK SIKKERHETEN!

Enten du benytter øks eller store maskiner og utstyr til å produsere ved, skal alltid sikkerheten stå i fokus. Skal du kløyve ved med øks, pass på å ha bred beinstilling, slik at øksen ikke treffer deg om du bommer på vedkubben. ☞

ENERGI: Brennverdien til ulike treslag. Kilde: Nibio

Visste du at:

- ☞ Ved er verdens eldste oppvarmingskilde
- ☞ Ved er Norges nest mest brukte oppvarmingskilde etter strøm.
- ☞ Veden vil aldri bli 100 % tørr ved naturlig tørking.
- ☞ Ved for salg bør ha en fuktighet på under 20 %.
- ☞ De ulike landsdelene i Norge er uenige om tørkemetode?

Vedprodusenter på Vestlandet sier ofte at veden tørker best med barken opp, mens vedprodusenter på Østlandet mener veden tørker best med barken ned. Forskning viser at hvilken vei du stabler veden på ikke har noe å si for tørkingen, det viktigste er at det blir satt under tak.

Død ved er et viktig innslag i skogen

Død ved er et viktig innslag for det biologiske mangfoldet i skogen. Tall fra landsskogtakseringen viser at det har vært nesten en dobling av arealet med gammelskog siden år 2000.

TEKST OG FOTO: HANS C. BREDE, SKOGSELSKAPET I TRØNDELAG

Bare i trønderske barskoger fant Landsskogtakseringens folk 1,4 millioner kubikkmeter med vindfall og tørre trær på 1920-tallet. Dette var trær som kunne egne seg til ved. Annen død ved var uinteressant å registrere på den tiden.

Dagens taksatorer teller også død ved, men også død ved som ikke egner seg til ved. Siste oppdatering ga 14,5 millioner kubikkmeter død ved. Det er betydelig mer død ved enn det som ble registrert på 1920-tallet, selv om tallene ikke er direkte sammenlignbare. De vedboende arter kan kanskje ha vært i en mer kritisk situasjon i tidligere tider enn i dag.

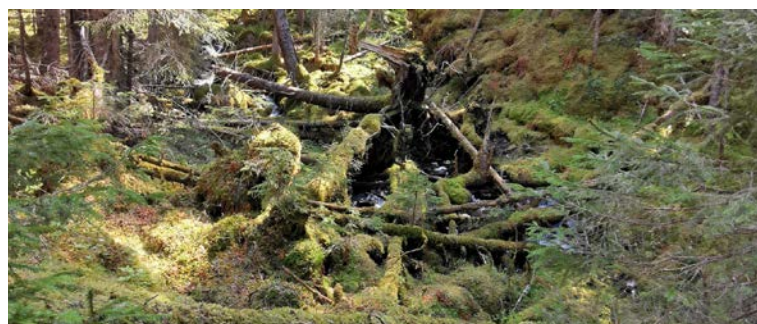
Trær var en mer eksistensiell ressurs i bygd og by på 1920-tallet enn i dag – både til bygg, energi og kjøpekraft. Døde trær ble ansett som en ressurs så lenge det gikk an å putte det inn i en vedovn. Skogsarbeiderne sparte nok heller ikke slike trær når de var ute på vinterhogst med øks og svans, eller fløyta tømmer i vårkalde elver.

Man kan oppleve død ved både som stygt, en hindring eller ressurser på avveie. Opplevelsen blir en annen hvis man ser dette som en ressurs for ivaretagelse av artsmangfold.

Over 37 prosent av Norges landareal er dekket av skog. Slik var det ikke for 100 år siden. På begynnelsen av 1900-tallet var den norske skogen nesten uthogd etter overbruk uten å plante opp igjen sammen mengde som vi tok ut. Rundt om i hele landet ble det satt vi i gang storstilt planting av skogplanter og skogpleie. Med årene har det blitt laget en egen skoglov som tar sikte på å drive et godt og bærekraftig skogbruk. På disse årene har det blitt mer skog, mer vekst og mer vern. 🌿

FORTSATT OPPREIST: Denne kjempen står på Sandholtan i Melhus. Et overgrodd øksehog vitner om at noen prøvde å hogge treet langt tilbake i tid. Foto: Hans C. Brede, Skogselskapet.

MOSEGRØDD: Død ved i et bekeleie i Orkland. Foto: Hans C. Brede

Krigen gir kostnadsekspløsjon for skogsentreprenørene

Den voldsomme oljeprisutviklingen har ført til at anleggsdiesel har steget fra rundt 10 til drøyt 15 kroner pr liter siden nyttår. Og det går med minst to liter diesel for å få fram en kubikkmeter tømmer. Men flere av tømmeraktørene har vært raskt ute med ordninger for å kompensere entreprenørene.

TEKST: JOHS. BJØRNDAL **FOTO:** LINE VENN

Først ute var AT Skog, som 9. mars meddelte på sine nettsider at skogsentreprenørene ville bli kompensert med 10 kroner pr m³ ved alle drifter igangsatt etter 14. mars. Ordningen gjelder foreløpig for fire uker. Noen dager etter fulgte Allskog opp, med at driftspriskalkulatoren de benytter ville bli oppjustert med 7 % for driftskostnader som beregnes fra 10. mars. For allerede inngåtte avtaler gis det 10 kroner pr m³ i dieselkompensasjon for drifter påbegynt etter 10. mars. Det samme gjelder pågående drifter hvis det pr 10. mars gjensto mer enn 500 m³. Og etter det Norsk Skogbruk forstår er også Viken Skog i ferd med å lansere noe tilsvarende.

Bjørn Lauritzen, fagsjef for skog i MEF, er fornøyd med den raske responsen. – Alvoret i situasjonen har gått opp for de fleste, det er forståelse for at raske tiltak er helt nødvendig for at ikke aktiviteten skal stoppe opp, sier han. Men Lauritzen understreker samtidig behovet for en mer varig løsning. – Vi ønsker at kostnadsindeksen for skogsmaskiner, som fra nå skal oppdateres hver måned, blir en del av entreprenørens avtaleverk. Slik er det i transportbransjen, da blir svingninger fanget opp automatisk og man slipper å stå med lua i hånda hver gang det skjer noe. Lauritzen sier også at oppdragsgiverne tidligere har vært lite villige til å innarbeide denne indeksen i sine entreprenøravtaler, men at det har vært økende forståelse de siste par årene. 🌿

HONNØR: Bjørn Lauritzen er i denne omgang fornøyd med at tømmeraktørene er villige til raskt å kompensere entreprenørens ekstrakostnader.

Les mer fagstoff i Norsk Skogbruk

Abonnementspris for medlemmer i Skogselskapet:

Trykket blad: 780,- **Digital utgave:** 700,-

Send e-post til abo@norsk.skogbruk.no

Tidsskrift for Skogbrug.

Udgivet af

Det norske Skogselskab.

Nr 3-4 Mars - april 1922. 30. aarg.

Norsk Forstmandsforening

Ved foreningens aarsmøte den 8. mars holdt professor Bølmer et meget interessant foredrag om resultatet av sine undersøkelser angående blædningskogen – med lysbilleder og grafiske fremstillinger.

Foredraget vil senere bli gjengitt i tidsskriftet.

Skoginspektør Kiær overleverte derefter til høiskolen Eyolf Soots maleri av professor Myhrwold, en gave fra avdødes venner og elever. Rektor Isachsen mottok paa høiskolens vegne maleriet som en æresbevisning for den avdøde og tillike som en anerkjendelse av høiskolens virke. Fru professor Myhrwold takket forstmændene for den hæder, som herved var vist hendes mann.

Efter en varm diskussion om «Retningslinjer i Skogbruket» foretokes valg. Til medlemmer av styret valgtes professor Barth (gjenvall) og forstmester Hans Haug.

Til formand blev valgt forstmester Haug, efterat skoginspektør Kiær paa det bestemteste hadde frabedt sig gjenvall.

En paabegyndt diskussion om ensartede bestemmelser for kommuneskogers og almenningers forvaltning blev utsat til videre behandling paa et senere møte.

Nye skoglover

Forstmester Ragnar Løchens artikel i tidsskriftets novbr. - decbr. hefte f. a. har har git anledning til en meningsveksling i «Østerdalens Avis» mellem hr. skogeier P. C. Løken og artikelens forfatter.

Da diskussionen er tilstrækkelig gjengitt i dagspressen, skal vi ikke repetere parternes indlæg i saken.

Hr. P. C. Løken uttaler bl.a., at det for skogeierne nu gjælder først og fremst at faa størst mulig utbytte av skogen og samtidig faa skogen forbedret, hvortil vi ikke just trenger flere lover, men frem for alt et virksomt forsøksvæsen. Denne uttalelse maa vi gi vor fulde tilslutning.

NYHETS KLIPPET

Rekordhøy tømmerhogst

Det ble solgt 11,5 millioner kubikkmeter tømmer til industriformål i 2021. Det er 1,2 millioner kubikkmeter eller 11,7 prosent mer enn året før. Skogeierne fikk også rekordpris for tømmeret sitt.

Det har aldri blitt hogd mer tømmer til industriformål enn i 2021 viser statistikken over skogavvirkning for salg. Førrige toppår var i 2019 hvor det ble avvirket 11,0 millioner kubikkmeter.

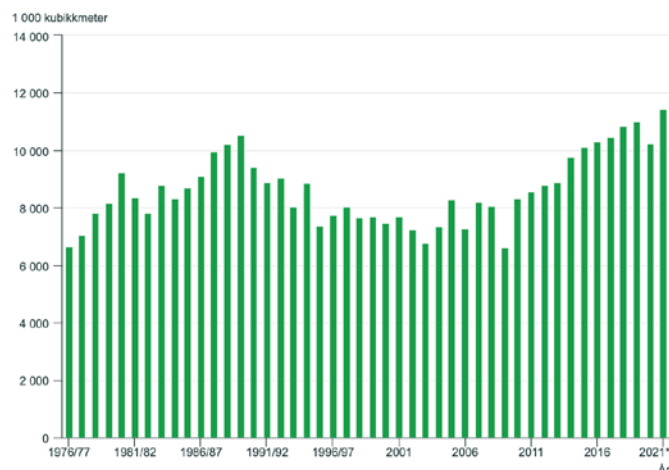
I gjennomsnitt var tømmerprisen på 440 kroner i 2021 og 375 kroner i 2020. Dette er en oppgang på 65 kroner eller 17,3 prosent. De høye tømmerprisene skyldes at det har vært en betydelig økt etterspørsel etter trelast både i Norge og internasjonalt. Dette startet i andre halvdel av 2020 og har fortsatt i 2021. Trelastprisene i Nord- Amerika har vært høye på grunn av økt byggeaktivitet og redusert tilgang på tømmer fra Canada, noe som har betydning for tømmerprisene også i Norge. Innenlands har det vært økt etterspørsel etter trelast på grunn av økt byggeaktivitet.

Bruttoverdien av tømmer solgt til industrien utgjorde 5,0 milliarder kroner i 2021. Dette er en oppgang på 31 prosent fra året før. Det var prisen på sagtømmer som økte. Fra 2020 til 2021 økte sagtømmerprisen for furu og gran med henholdsvis 23 og 24 prosent. For sagtømmer av gran fikk skogeierne utbetalt 568 kroner per kubikkmeter, en økning på 113 kroner sammenliknet med 2020. For sagtømmer av furu var gjennomsnittsprisen i 2021 på 557 kroner, 101 kroner mer enn i 2020. Prisen for massevirke gikk derimot ned for furu og gran med henholdsvis 8 og 10 prosent.

Innlandet var det fylket hvor det ble avvirket mest tømmer. 4,5 millioner kubikkmeter ble innmålt i 2021, noe som utgjør 39 prosent av alt avvirket tømmer i Norge.

Tømmereksperten var på 3,9 millioner kubikkmeter i 2021, noe som er 9 prosent høyere enn i 2020. Eksporten av sagtømmer økte fra 2020 til 2021 med 43 prosent eller godt over 0,5 million kubikkmeter til 1,8 million kubikkmeter. Massevirke utgjorde 52 prosent av det eksporterte tømmeret. Tømmerimporten er mer beskjeden. I løpet av 2021 ble det importert 349 339 kubikkmeter, noe som er på nivå med året før.

Statistisk sentralbyrå, 31. januar 2022

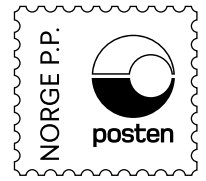
* Foreløpige tall (2021).

Kongler og frø var tema på skoleskogdagen med 3. klassinger i Trøndelag 31. mars. Og noen kunne bare ikke få nok!
Foto: Rannveig Kristiansen.

HAR DU ET BILDE DU VIL DELE MED OSS?

Send det til info@skogselskapet.no Kanskje kommer det på trykk!

Returadresse:
Medievekst AS
Postboks 424, Sentrum
0103 OSLO

2. og 3. juni 2022 Quality Airport Hotel Gardermoen

Disse kommer, kommer du?

SKOG
& TRE
KONFERANSEN

SANDRA BORCH

LANDBRUKS- OG
MATMINISTER (SP)

**JAN CHRISTIAN
VESTRE**

NÆRINGSMINISTER (AP)

**ANDERS HAMMER
STRØMMAN**

PROFESSOR
NTNU

**FAY MADELEINE
FARSTAD**

SENIORFORSKER
CICERO

**SIGRUN GJERLØW
AASLAND**

DAGLIG LEDER I
MILJØSTIFTELSEN ZERO

Etter flere år med digitalt alternativ, planlegger vi for at vi endelig kan møtes fysisk igjen! Følg med på nettsiden vår og på Facebook-arrangementet (Skog & Tre 2022) for informasjon om program og påmelding. **Sees på Skog & Tre 2022!**

skogogtre.no